

Nr. akt -----

Protokół przesłuchania świadka

Dzie 27 czerwca 1946r w Warszawie Wice prokurator II
rejonu Ekspozytury w Warszawie Prokuratury Specjalnego Sądu
Karnego w osobie J. Rudziewicz
z udziałem protokolanta -----
przesłuchał niżej wymienionego w charakterze świadka .

Świadek po uprzedzeniu go o odpowiedzialności karnej
za fałszywe zeznanie i pouczeniu o treści art. 106 K.P.K. zeznał
co następuje:

Imię i nazwisko Szymon Nowozadki.
Data urodzenia lub wiek 26 X 1899
Imiona rodziców Dalenty i Antonina
Miejsce zamieszkania W. Jan Berlińska 17 m. 1 (Saska
Żupa)
Miejsce urodzenia Plonka pow. Straszynów.
Wyznanie r.-kat.
Zajęcie karownik działu Spółdzielni Przemysłowej Lwowskiej
Rewiązyjii
Stosunek do stron obcy
Karalność ni karany
Wykształcenie Szkola Główna Gosp. Łojisk. w Warsz.

Podczas wojny byłem kierownikiem działu Spółdzielni
Mleczarskiej Lwowskiej Rewiażyjnego Spółdzielni w Warszawie
Mennicy przeprowadzali zbiór kontyngentów mleka
i jaj w dystrykcie warszawskim za pośrednictwem karewo-
wych Spółdzielni Mleczarskich. Jako kierownik festun
obowiązującym z ich działalnością. Wyżokości kontyn-
gentów określona była przez rząd mennicki w Krakowie,
sposób owiązania kontyngentów zależał od władz
dystryktów. W dystrykcie warszawskim przestrzegano owiąza-
nie kontyngentów bardzo rygorystycznie. Sprawy te
należały do „wydziału wyżywienia i rolnictwa” w dystrykcie.
Kontyngent mleczny wynosił 3 litry od każdej krowy
starej. Starostwo robiły sprawy krow, następnie spółdzielni
mleczarskiej zamierzali być wykazywać im, imiennymi
wykazami dostaw. Ogółem rocznie aberano około pięćdziesiąt

szczerze milionów litrów mleka. Rolnik otrzymywał 7 groszy
za 1% tłuszczu oraz 5 groszy za liter mleka chudego. Ponadto
przydzielano premie: za 100 litrów mleka dawano 50 sztuk pa-
preosów oraz 10 deka masła lub za pięćdziesiąt litrów
mleka iweri litra wódki. Dla tych rolników, którzy dostar-
czyli kontyngent w 100%, dawano premie w wysokości
pięciu litrów wódki od każdej krowy. Przy chorobie uleat
rolnik otrzymywał 300 litrów mleka oraz 5 litrów wódki.
Premiarowanie wódką było wysoce niekorzystne, gdyż roz-
mijało ludności; Niemcy wywarali tego rodzaju premie
ułow, aby demoralizować Polaków. Znamienne jest,
że premie pod postacią wódki nie szły w Rzecz.
Premie wywarowane były przez władze dystryktu i w ka-
dym dystrykcie były inne od względem ilościowym i ja-
kościowym.

Dziękując niemieckiemu mleku spółdzielnie wyrabiały
masło, które obwarowane było dostarczane do Warszawy
do magazynów "Landwirtschaftliche Zentralstelle" (t. zw.
"Glebe"). Instytucja ta dostarczała masło wyłącznie
na potrzeby Niemców. Polacy wogóle nie otrzymywali
masła. W ten sposób mleko pochodzące z kontyn-
gentów szło wyłącznie na potrzeby ludności niemieckiej
powszechnej i wojskowej. Żnikomy procent otrzymywały
polskie ośrodki opieki społecznej. Zawsza była potrzeba,
że masło było nie tylko awaryjne na potrzeby Niemców
przebywających w dystrykcie, lecz było wywożone do
Niemiec. W ujęciu okupacji z "Glebe" wywarowano 40
Niemiec około dwóch milionów kilo. masła topio-
nego. Nieprawdą jest natomiast, że Niemcy musieli
przepracować aby kupić żywność z Rzeczy, aby
wyżywić ludność polską. dostarczanie
Krowy za medycarowanie kontyngentów oraz mleka

O niezrym procencie tęższym, były bardzo smoczki
 który te ustalane były przez władze dystryktu a spoz-
 wane były przez posesyjnych starostów. W powrocie
 zdeflektim: w innych od opornych zabrano krowy
 i oddawano je do magazynów ziemskich, przez co przetrmano
 niawisii pomidy wzią a drożem. Na terenie Otwocka
 swiężano krowy do mleczarni, aby je tam doić i badać
 zawartości tęższym: ilości mleka; kożuchami zwierza-
 nyimi ze sprasowaniem krow obciążano własciucela
 Na terenie Kołbrii arczostowano kilkusetku rolnikow za
 niedostarczeniu mleka. O ile sobie przypominam w powi-
 ni sokołowickich starosta powiatowy Masai spalił filis
 spółdzielni mleczarskiej za te wyniki dostaw. W Garwolinie
 natomiast kontrolowali na rolnikow zapaleniu przez ni-
 smanych sprawców budynekow mleczarni. Z kontro-
 luj: tej swiężano ponad pół miliona sztuk. Było
 to w 1943 r.

Produkcja jaj w dystrykcie wynosiła około
 stu dwudziestu milionow ^{sztuk} rocznie, z czego w 1944 r. "Głekt"
 przez Spółdzielni Mleczarski: Rolniczo-handlowe zebrał
 około pięćdziesięciu milionow sztuk. Z liczby tej połowa
 została wywieziona do Niemiec, a reszta zużyta na
 potrzeby Niemcow w dystrykcie. Ludności polska nie daj-
 mywała zasudniczo jaj. Były wypadki, iż dawano im
 kartki 2-3 jaj musiszami na osobę, lecz to tylko w tych
 okresach, gdy jaja się pisały.

Niezależnie od polskich spółdzielni zbiórka kon-
 tingentow jaj zajmowała się kilka przedsiębiorstw
 handlowych niemieckich. Firmy te zbierały około
 pięćdziesięciu milionow sztuk rocznie. Jaja te były
 wywieziona do Niemiec. W ten sposób Niemcy z Angli

większą część produkcji jaj w dystrykcji.

Roelnik za dostarczone jaja z kontyngentu otrzymy-
wał 20 gr. za sztukę, ponadto za 1 kilogram jaj $\frac{1}{2}$ kilogr.
cukru oraz 10 sztuk papierosów od każdego stu jaj.
Kocha za 1 kilogr. jaj - $\frac{1}{4}$ litra wódki oraz $\frac{1}{2}$ kilogr. cukru.

W okresie zbliżania frontu do linii Wistły
z polkoma ślad dystryktu memy ogłosiłi maszynę
z priciu mleczarni, Maszyni wojko ogzaadkilo
w porobku części mleczarni. Strachy z tego tytułu
według cen z 1939 r. wynoszą około miliona pięćset
tyzicy złotych. Za zniszczenie mleczarni odpowię-
dzialny jest Fischer jako szef władzy administracyjnej.
Zapisać: „dostarczenie” „sztuk”

Kucha

Fischer